

Kultur

Thomas Boberg

I en tid hvor EU slår sprækker, sætter vi fokus på forfatterens Europa. For det er i litteraturen, vi skal finde sandheden om det europæiske menneske. Her reflekterer Thomas Boberg over, hvad Europa betyder for ham

 Finn Frandsen

 19. oktober 2018

 Kommentarer (0)

Da jeg var seksten år gammel, drømte jeg om at rejse ud af Europa og blive væk.

Når jeg ser tilbage, var det nok, fordi Europa i min sprøde bevidsthed mest var et land, landet var Danmark, byen var København, gaden var Classensgade, hvor jeg voksede op, til jeg blev femten. Europa var noget, jeg ville forlade, Europa var et land, landet var familiemaskinen, jeg ville væk fra. Europa var ikke en identitet, jeg havde, ikke en viden, ikke oplysningstid, ikke en idé om den bedste af mulige verdener, ikke EU.

Min barnlige retfærdighedssans fyldte utrolig meget dengang, min indignation var glødende som kogende metal. Jeg identificerede mig med underdogs over hele linjen. Jeg holdt med indianerne, jeg holdt med afrikanerne, jeg holdt med de fattige, jeg holdt med de små i fodbold. Og da jeg begav mig ind i poesien, da jeg begyndte at læse digterne, brændte jeg for de uretfærdigt glemte digtere, som senere skulle vise sig at være de største.

Jeg var imod kapitalen, jeg var imod autoriteterne, jeg var imod alt det, som jeg i min tidligste ungdom kunne identificere som det etablerede, skønt der klart nok var visse kunstnere og digtere, jeg så op til. Det var en følelse, der havde rod i barndommen, i den familiemaskine, jeg ville lægge afstand til, derfor måtte jeg ud af Europa.

Jeg var imod EU eller EF, som det hed dengang i halvfjerdsere, fordi min mor var imod EF. Min stedfar stemte også imod EF, de var socialister dengang. Og jeg var imod min stedfar, fordi han behandlede min mor ad helvede til. Min mor var socialist til sin død i 1997. Hvad min stedfar angår, som stadig lever, har jeg ingen anelse. Jeg har ikke set ham i mange år.

I dag er selvsagt en anden sag. Jeg er nødtvungen tilhænger af EU, ikke fordi jeg tror på Europa, som et fort, der kun kan overleve ved at svejse de forskellige europæiske lande sammen og lukke resten af verden ude. Det er en kompliceret affære.

Mit liv har været et rejseliv, fra jeg var 17 år, og jeg kom til USA som udvekslingsstuderende. Det er et personligt vilkår. Jeg ser tilværelsen i det lys, fra rejsens perspektiv. Selvom jeg nu er bosiddende i Nordvest i København, ser jeg i en eller anden forstand stadig Danmark og Europa udefra. Ikke mindst fordi jeg stadig længes ud og rejser væk så meget, det nu kan lade sig gøre.

Efter at have beskæftiget mig med Latinamerika i så mange år, jeg boede i Peru fra 1990 til 2003, har jeg fået muligheden for at rejse i Afrika med min nuværende kæreste, som er halv ghaneser. Det har givet mig en vej ind og inspiration og motivation, som jeg ellers ikke tror, jeg ville have haft.

Latinamerika og Nordamerika, den såkaldt nye verden, er som bekendt en direkte konsekvens af den europæiske kolonialisme. De oprindelige befolkninger i den nye verden blev knust, europæerne hentede flere slaver i Afrika. Mellem tolv og femten millioner blev fragtet til den nye verden. Alene Danmark slæbte 100.000 slaver over Atlanten. Det er slaverne, der langt hen ad vejen har bygget den nye verden. Det er rigdommene i kolonierne, der har finansieret den gamle verdens magtimperium. Afrikaneren var en vare, der kunne købes og sælges.

Når kroppen brød sammen, blev den som objekt værdiløs og kastet på lossepladsen. Men den profit som afrikaneren som vare gennem tiden har kastet af sig, har været med til at finansiere de gader, vi bevæger os rundt på i Europa i 2018. Den viden bliver gradvis selvfølgelig, når man bor i Latinamerika, og det er en viden, som bliver endnu dybere forankret, når man rejser i Afrika. Det er trekanten. Afrika – Den nye verden – Europa.

Den gamle europæiske kolonialisme er slut. Kolonierne er blevet selvstændige lande. Men Afrika, det mest ressourcerige kontinent på kloden, leverer fortsat enorme værdier til både Europa, Amerika og i vore dage ikke mindst Kina.

Europa og den vestlige verden er i splid med sig selv. Både venstreorienterede og højreorienterede kan samles i en fælles modstand mod Europa som union. De gamle nationalismer, som fødte kolonialismen, er tilbage. De gamle nationalismer, som antændte de to verdenskrige, er tilbage. Fra det udpinte Afrika kaster migranterne sig ud i sindssyge rejser for at nå det Europa, som i deres forestillinger kan redde deres og deres tilbageblivende familiers fremtid. Migranterne kriminaliseres. De er pariaer, stemplet som ikkemennesker, som slaverne før dem var ikkemennesker. De har ingen status, ingen papirer, ingen muligheder. At hjælpe dem er blevet ulovligt. At redde dem fra druknedøden er forbudt.

Det Europa som opstod efter Anden Verdenskrig i et håb om økonomisk fremgang i en fredstid og i afstand til de dødbringende nationalismer, er tydeligvis i gang med at revne på kryds og tværs.

Europa blev fed af at udsuge store dele af verden. Nu hvor historiens konsekvenser viser sig på ny i form af migrantbølgerne fra krigene i Mellemøsten og fattigdom og klimaforandringerne i Afrika, som Europa og USA er hundrede procent medansvarlige for, lukker Europa sine døre. Racismen, der altid var til stede, puster sit hadefulde ansigt op. Der er dem og os. Migrantbølgen vil smadre Europa, som vi kender det, skal vi forstå, men Europa fungerer netop ikke som et fællesskab.

Så hvor fanden er vi her i Europa på vej hen? Hvor er menneskeheden på vej hen? Der skal et større bevidsthedsskred til for at samle de europæiske befolkninger i et etisk fællesskab, der også kræver, at alle skal kunne være til som ligeværdige på trods af forskellene. Et Europa, der kan være med til at løse de enorme problemer, menneskeheden står over for. Men hvordan skal det gå for sig? Splittelsen og uenigheden er afgrundsdyb, så vi ved det ikke.

SERIE

Mit Europa

Vi har bedt en række danske forfattere reflektere over, hvad Europa betyder for dem, og hvordan de forstår Europa set gennem litteraturen.

Seneste artikler

»Den ene kan ikke være lige så god som den anden. Den ene kan kun være den eneste ene«

19. oktober 2018

I en tid hvor EU slår sprækker, sætter vi fokus på forfatterens Europa. For det er i litteraturen, vi skal finde sandheden om det europæiske menneske. Her reflekterer Mathilde Walter Clark over, hvad Europa betyder for hende

'Jeg sætter min lid til vulkanerne'

19. oktober 2018

I en tid hvor EU slår sprækker, sætter vi fokus på forfatternes Europa. For det er i litteraturen, vi skal finde sandheden om det europæiske menneske. Her reflekterer Hanne Viemose over, hvad Europa betyder for hende

'Man sidder og glør på Europa, før borte tog det'

19. oktober 2018

I en tid hvor EU slår sprækker, sætter vi fokus på forfatternes Europa. For det er i litteraturen, vi skal finde sandheden om det europæiske menneske. Her reflekterer Peder Frederik Jensen over, hvad Europa betyder for ham

Alle seriens artikler ›